

Poz. 69

UCHWAŁA NR 167
RADY NAUKOWEJ DYSCYPLINY EKONOMIA I FINANSE

z dnia 25 października 2023 r.

w sprawie nostryfikacji stopnia naukowego pana Arkadija Bratclavskiego

Na podstawie art. 328 ust. 4 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 742 z późn. zm.) oraz § 7 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 września 2018 r. w sprawie nostryfikacji stopni naukowych i stopni w zakresie sztuki nadanych za granicą (Dz. U. z 2018 r. poz. 1877), w związku z § 49 pkt 6 Statutu Uniwersytetu Warszawskiego Monitor UW z 2019 r. poz. 190 z późn. zm.) oraz § 2 ust. 2 Zarządzenia nr 122 Rektora Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 8 czerwca 2020 r. w sprawie nostryfikacji stopni naukowych nadanych za granicą (Monitor UW z 2020 r. poz. 257), Rada Naukowa Dyscypliny Ekonomia i Finanse postanawia, co następuje:

§ 1

Odmawia się uznania stopnia kandydata nauk ekonomicznych, nadanego panu Arkadijowi Bratclavskiemu w dniu 22 maja 2018 r. przez Instytut ds. Gospodarki Regionalnej Rosyjskiej Akademii Nauk, za równoważny z polskim stopniem naukowym doktora w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

Wniosek o uznanie stopnia naukowego uzyskanego za granicą za równoważny z odpowiednim polskim stopniem naukowym doktora pan Arkadii Bratclavskii złożył w dniu 17 lipca 2023 r. Dotyczył on nostryfikacji stopnia kandydata nauk ekonomicznych nadanego w dniu 22 maja 2018 r. przez Instytut ds. Gospodarki Regionalnej Rosyjskiej Akademii Nauk. Rada Naukowa Dyscypliny Ekonomia i Finanse (dalej: Rada) uchwałą nr 146 z dnia 6 września 2023 r. powołała Komisję (dalej: Komisja) do przeprowadzenia oceny formalnej i merytorycznej wniosku w sprawie nostryfikacji stopnia naukowego pana Arkadija Bratclavskiego w celu sformułowania uzasadnionej opinii dla Rady w składzie: dr hab. Krzysztof Szczygielski, prof. ucz. (przewodniczący); dr hab. Piotr Senkus; dr hab. Renata Gabryelczyk, prof. ucz. Komisja, po wnikliwym zapoznaniu się z przedstawioną przez pana Arkadija Bratclavskiego dokumentacją, w tym z rozprawą doktorską, postanowiła o wyrażeniu negatywnej opinii w przedmiocie uznania stopnia kandydata nauk ekonomicznych, nadanego panu Arkadijowi Bratclavskiemu w dniu 22 maja 2018 r. przez Instytut ds. Gospodarki Regionalnej Rosyjskiej Akademii Nauk, za równoważny z polskim stopniem naukowym doktora w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse. Członkom Rady Naukowej Dyscypliny Ekonomia i Finanse, wraz z materiałami na posiedzenie w dniu 25 października 2023 r., zostały

przekazane wszystkie materiały istotne dla sprawy, w tym przedłożona dysertacja w języku rosyjskim, autoreferat tłumaczony na język polski, oraz rzeczona opinia Komisji.

Na posiedzeniu Rady w dniu 25 października 2023 r. dr hab. Krzysztof Szczygielski, prof. ucz. (Przewodniczący Komisji) poinformował, że Komisja w pełnym składzie zapoznała się z dokumentacją przedstawioną przez pana Arkadija Bratclavskiego i przedyskutowała treść rozprawy. Komisja wyraziła negatywną opinię w przedmiocie uznania stopnia kandydata nauk ekonomicznych, nadanego panu Arkadijowi Bratclavskiemu, na podstawie pracy pt. „Doskonalenie działalności innowacyjnej przedsiębiorstw w oparciu o systemy informacyjne”. Przewodniczący Komisji przypomniał, że wśród przedłożonych dokumentów znalazły się następujące materiały o charakterze merytorycznym, przetłumaczone na język polski: autoreferat długości około 14 stron, w tym rysunki (niektóre na całą stronę); trzy dokumenty zatytułowane „recenzja”, które nie są jednak recenzjami pracy w rozumieniu procedury stosowane w Polsce; „wniosek Federalnej państwowej instytucji budżetowej nauki Instytut problemów gospodarki regionalnej Rosyjskiej Akademii Nauk” (8 s.); „Recenzja organizacji wiodącej” tzn. Federalnej Państwowej Autonomicznej Instytucji Edukacyjnej Szkolnictwa Wyższego „Państwowy Uniwersytet Elektrotechniczny w Sankt Petersburgu im. Uljanowa (Lenina) – liczy 6 s.; oraz opinia promotora, prof. Aleksieja Szmatko, która liczy 3 strony i jest właściwie listem rekomendacyjnym; cztery recenzje autoreferatu po ok. półtorej strony tekstu; dwie recenzje oponentów autoreferatu po 5-6 stron tekstu. Ponadto, pan Arkadij Bratclavskii przedłożył rozprawę doktorską w języku rosyjskim. Zgodnie z autoreferatem (s. 4) celem pracy doktorskiej było „opracowanie zaleceń dotyczących ulepszania działalności innowacyjnej przedsiębiorstw w oparciu o adaptację i wdrożenie systemów informatycznych”. Samo sformułowanie celu rozprawy budzi wątpliwości, ponieważ celem pracy doktorskiej nie powinny być same rekomendacje. W autoreferacie nie sprecyzowano innych pytań badawczych czy hipotez. Autor nie określił jak rozumie działalność innowacyjną przedsiębiorstw i na czym ma polegać jej ulepszanie. Ponadto z autoreferatu nie wynika jakie metody badawcze zostały zastosowane w pracy. Jeśli chodzi o rezultaty pracy, to zgodnie z autoreferatem (s. 5), „Główne wyniki naukowe opracowane w pracy doktorskiej, posiadające elementy nowości naukowej, to:

- uzasadniona jest potrzeba zastosowania nowoczesnych systemów informatycznych w procesie doskonalenia zarządzania i rozwoju procesu innowacyjnego z uwzględnieniem czynników nieokreśloności;
- zaproponowano schemat wykorzystania systemów informatycznych do optymalizacji dostępnych zasobów i poprawy efektywności zarządzania innowacyjnymi przedsiębiorstwami, porównując etapy procesu innowacyjnego z elementami środowiska informacyjnego;
- opracowano system kryteriów oceny efektywności realizacji procesu innowacyjnego, który ma być monitorowany poprzez wdrożenie systemów informatycznych, z uwzględnieniem warunków jego realizacji na konkurencyjnym rynku;
- zbudowany jest algorytm realizacji innowacyjnej idei z wykorzystaniem systemów informatycznych na odpowiednich etapach, zapewniający określoną kolejność i treść prac, w tym system informacji zwrotnej na temat korekty i dostosowania algorytmu;
- opracowano schemat organizacyjno-zarządczy funkcjonowania innowacyjnego przedsiębiorstwa w oparciu o środowisko informacyjne, biorąc pod uwagę ograniczone zasoby, niepewność i ryzyko.”.

Ten opis wyników został właściwie skopiowany w niektórych spośród wspomnianych recenzji. Rozprawa doktorska składa się ze 131 stron (odliczając bibliografię i spis treści) i trzech rozdziałów. Rozdział 1 nosi tytuł „Metodologiczne podstawy wykorzystania systemów informatycznych w działalności innowacyjnych przedsiębiorstw” i składa się z kilku podrozdziałów. Podrozdział 1.1 „Wykorzystanie systemów informatycznych: podstawy naukowe, regulacyjne i praktyczne” zawiera:

- przegląd stosowanych definicji pojęcia informacji i społeczeństwa informacyjnego;

- kilka bardzo podstawowych statystyk dotyczących informacji w Federacji Rosyjskiej (np. stopień penetracji internetu wg. lat);
- wymienione z nazwy niektóre typy systemów informacyjnych i informatycznych, bez ustrukturyzowania i charakterystyk;
- omówienie problemu cyberbezpieczeństwa i systemów DLP (Data Loss Prevention).

Podrozdział 1.2 pt. „Zasady i metody budowy i zarządzania innowacyjnymi procesami przedsiębiorstw” zawiera:

- ogólną charakterystykę gospodarki światowej, wraz z kilkoma statystykami opisowymi (np. tabela 15 największych krajów świata wg. PKB);
- kilka równie podstawowych statystyk dla regionów FR;
- charakterystykę pojęcia inżynierii odwrotnej (reverse engineering).

Podrozdział 1.3. pt. „Analiza czynników ograniczających rozwój innowacji” zawiera refleksje Autora na temat rozwoju gospodarki rosyjskiej od 1990 roku, omówienie inicjatyw rządu FR związanych z parkami technologicznymi oraz kilka prostych statystyk innowacyjności w FR. Rozdział zawiera też postulaty dotyczące regulacji różnych dziedzin życia, które miałyby poprawić innowacyjność gospodarki rosyjskiej. Rozdział 1, który zajmuje prawie pół pracy (60 stron) jest bardzo niespójny, a jego tytuł nie oddaje prawidłowo treści. Brakuje jakichkolwiek podstaw metodologicznych i strukturyzacji wiedzy tak z zakresu systemów informatycznych, jak i działalności innowacyjnej przedsiębiorstw. Brakuje odniesień do aktualnej (na dany czas) literatury o zasięgu międzynarodowym. Rozdział 2 jest zatytułowany „Analiza systemów informatycznych stosowanych w procesach innowacyjnych”. Podrozdział 2.1. „Analiza aktualnego stanu realizacji innowacyjnych procesów przedsiębiorstw” zawiera, podobnie, jak podrozdział 1.3. refleksje Autora na temat gospodarki rosyjskiej, znaczenia przemysłu wydobywczego i inwestycji zagranicznych; pojawiają się podstawowe wskaźniki innowacyjności. Podrozdział 2.2 „Formy i metody wdrażania systemów informatycznych wsparcia procesów innowacyjnych w przedsiębiorstwach” zawiera krótką analizę realizacji procesu innowacyjnego w firmie oraz dyskusję na temat roli i funkcjonalności informatycznych systemów DLP wspomagających ochronę danych przed wyciekami i/lub kradzieżami. Przedstawiono też autorski schemat wdrażania procesu innowacyjnego z wykorzystaniem systemów informatycznych (Rysunek 3 w autoreferacie). Do konstrukcji schematu nie zostały zastosowane żadne formalne metody badawcze ani też nie osadzono go w teorii ekonomii czy literaturze tematycznej. Wreszcie, podrozdział 2.3 „Możliwości wykorzystania controllingu w działalności innowacyjnej” obszernie opisuje czym jest controlling. Rozdział 3 nosi tytuł „Doskonalenie metod organizacji działalności innowacyjnych przedsiębiorstw poprzez wdrażanie zautomatyzowanych systemów informatycznych”. W ramach tego rozdziału Autor opisał na czym polega kontrola operacyjna innowacji odwołując się do koncepcji zarządzania projektami. W opisie podrozdziału 3.1. postawił dość trywialną tezę o konieczności skutecznego zarządzania zasobami w procesach wdrażania innowacji, a następnie wskazał system controllingu jako ten, który pozwala maksymalizować efektywność działań innowacyjnych. W rozdziale 3.2. Autor zdefiniował technologie informacyjne podkreślając głównie wykorzystanie sprzętu i oprogramowania do rejestracji, gromadzenia, przekazywania i przetwarzania informacji. Tak ogólnikowe i zdecydowanie nienaukowe ujęcie technologii informacyjnych Komisja ocenia bez wątpienia jako niedostateczne dla rozprawy doktorskiej. W ostatniej części pracy zawarte są analizy działalności innowacyjnej w poszczególnych okręgach FR na podstawie danych Służby Państwowej FR. Wnioski opisowe z tych analiz nie stanowią wartości dodanej w niniejszej pracy doktorskiej. Komisja przedstawiła następujące zastrzeżenia do rozprawy:

- nie korzysta ona prawie w żaden sposób z literatury ekonomicznej. Brak jest odwołań do teorii ekonomii oraz do literatury empirycznej. Nie została uwzględniona międzynarodowa literatura ani z dziedziny zarządzania innowacjami ani z obszaru technologii informacyjnych;

- mimo że w tytule pracy mówi się o procesach innowacyjnych w przedsiębiorstwach, duża część rozprawy jest napisana z perspektywy całej gospodarki. Dyskusja ta nie jest zbyt pogłębiona;
- pojawiają się pracy długie fragmenty, których celowość nie jest jasna (np. opis funkcjonalności systemów DLP lub obszerna charakterystyka controllingu);
- brak jest jakiegokolwiek teoretycznego ujęcia problemu, nie tylko w postaci sformalizowanej, ale nawet w postaci systematycznego ujęcia opisowego. W autoreferacie brak jest definicji systemów informatycznych i procesu innowacyjnego;
- zaproponowany schemat algorytmu jest co prawda autorskim wkładem pana Bratclavskiego, ale, po pierwsze, nie jest on szczególnie zaskakujący czy oryginalny, po drugie nie został wyprowadzony na podstawie rzetelnego przeglądu badań, a po trzecie nie został w żaden sposób poparty komponentem empirycznym, ani w postaci analizy statystycznej, ani badania typu studium przypadku;
- język autoreferatu w ocenie Komisji jest niepoprawny z punktu widzenia literackiego, a używana terminologia np. dotycząca systemów informacyjnych zdecydowanie odbiega od standardów stosowanych w literaturze o zasięgu globalnym.

W jednomyślniej opinii Komisji rozprawa doktorska pana Arkadija Bratclavskiego nie mogłaby stanowić podstawy uzyskania stopnia doktora w dyscyplinie ekonomia i finanse na Uniwersytecie Warszawskim. Rozprawa ta nie spełnia wymogów sprecyzowanych w art. 187 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. W związku z powyższym Komisja postanowiła o wyrażeniu negatywnej opinii w przedmiocie uznania stopnia kandydata nauk ekonomicznych, nadanego panu Arkadijowi Bratclavskiemu w dniu 22 maja 2018 r. przez Instytut ds. Gospodarki Regionalnej Rosyjskiej Akademii Nauk, za równoważny z polskim stopniem naukowym doktora w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse.

Rada przeprowadziła głosowanie tajne w sprawie uznania stopnia kandydata nauk ekonomicznych, nadanego panu Arkadijowi Bratclavskiemu w dniu 22 maja 2018 r. przez Instytut ds. Gospodarki Regionalnej Rosyjskiej Akademii Nauk, za równoważny z polskim stopniem naukowym doktora w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse. Uprawnionych do głosowania było 38 osób, głosowały 22 osoby. Za uznaniem stopnia naukowego za równoważny oddano 1 głos, przeciw oddano 18 głosów, 3 osoby wstrzymały się od głosu. Tym samym w niniejszej sprawie Rada Naukowa Dyscypliny Ekonomia i Finanse podjęła uchwałę w sprawie odmowy uznania stopnia kandydata nauk ekonomicznych, nadanego panu Arkadijowi Bratclavskiemu w dniu 22 maja 2018 r. przez Instytut ds. Gospodarki Regionalnej Rosyjskiej Akademii Nauk, za równoważny z polskim stopniem naukowym doktora w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse.

Pouczenie

Zgodnie § 5 ust. 2 zarządzenia nr 122 Rektora Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 8 czerwca 2020 r. w sprawie nostryfikacji stopni naukowych nadanych za granicą (Monitor UW z 2020 r. poz. 257), od niniejszej decyzji przysługuje wnioskodawcy, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia, wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przez Radę Naukową Dyscypliny Ekonomia i Finanse.

Przewodniczący Rady Naukowej Dyscypliny Ekonomia i Finanse: *R. Kokoszcyński*